

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/62/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117205503
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8117205503.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobkyne Q. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. R. XXX/XX, XXX XX M. V., právne zastúpená advokátom JUDr. Ing. Adrián Cupák, so sídlom Dr. Goldbergera 249/1, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o určenie zmluvy za neplatnú s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 16Csp/63/2017-85 zo dňa 30. januára 2018, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku I., ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX.

II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne: „I. Súd zamietá žalobu v časti o určenie, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaný je neplatná.

II. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 29.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

III. Súd určuje, že Rozhodcovská zmluva zo dňa 29.10.2013 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

IV. Súd určuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je bezúročná a bez poplatkov.

V. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX bezdôvodné obohatenie vo výške 201 Eur.

VI. Súd zrušuje rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Asociácii pre Arbitráž sp. zn. SRSpA 03144/15 zo dňa 12.2.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11.7.2016 a vykonateľnosť 1.9.2016.

VII. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 551 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 až 3, § 40 ods. 1, § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 29.10.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, pričom z tejto zmluvy vyplýva, že žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 250,- Eur. Spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 242,- Eur, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 492,- Eur, ak nie je dohodnuté inak, do 15.10.2014 na účet veriteľa. Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru nastane dňa 15.10.2014. V zmluve absentuje uvedenie počtu splátok, ako aj výška jednotlivých mesačných splátok. V rovnaký deň došlo aj k uzatvoreniu Dohody o plnení v splátkach, Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, ako aj Rozhodcovská zmluva. Zo zápisnice spísanej pred súdnym exekútorom dňa 28.01.2017 vyplýva, že povinná (žalobkyňa) porušila splátkový kalendár určený jej rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu a neuhradila oprávnenému (žalovanému) uloženú splátku riadne a včas. Žalobkyňa zaplatila len sumu vo výške 410,- Eur v 11-tich splátkach, pričom žalovaný navrhoval, aby súdny exekútor vykonal exekúciu a vymohol v prospech oprávneného sumu vo výške 141,77 Eur spolu s príslušenstvom a trovami exekúcie.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmluvu o úvere síce posúdil ako bezúročnú a bez poplatkov, avšak ide o zmluvu platnú, preto nevyhovel žalobkyni v tejto časti. Uviedol, že je zároveň v rozpore s logikou, aby sa žalobkyňa domáhala zároveň bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v spojení s vydaním bezdôvodného obohatenia a zároveň žiadala vyhlásiť zmluvu za neplatnú. Z vyššie uvedených záverov teda vyplýva, že žalobkyňa by mala žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru, t.j. 250,- Eur. Žalovanému doposiaľ zaplatila sumu 451,- Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 201,- Eur. Súd nepriznal žalobkyni úroky z omeškania, nakoľko túto formu príslušenstva nežiadala. Ďalej uviedol, že vzhľadom na znenie článku I. Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov je zrejme, že pre svoju neurčitosť je neplatnou. Podstatné pre súd bolo, že žalovaný sa svojim nekalým konaním snažil o získanie plnenia, na ktoré nemal právo, a to bez toho, aby výška plnenia, na ktoré nemal právo, bola preskúmaná súdom a zároveň mal za to, že Dohoda bola podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere, čo vyplýva zo samotného žalobného návrhu. Takémuto inštitútu nie je možné poskytnúť ochranu a ponechať žalovanému možnosť, aby si vymáhal od žalobcu finančné prostriedky, na ktoré má nárok. Ďalej sa súd v zaoberal platnosťou rozhodcovskej zmluvy. Tým, že je spracovaná ako formulárová zmluva žalovaným, je zrejme, že žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej obsah, teda platí fikcia, že rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, opak by musel v tomto prípade preukázať dodávateľ, teda žalovaný. Navyše v danom prípade si rozhodcovský súd podľa rozhodcovskej zmluvy vyberá žalovaný. Už táto okolnosť vyvoláva pochybnosť o nezaujatosti rozhodcovského súdu, keďže aj jeho činnosť má charakter podnikania. Súd prvej inštancie zdôraznil, že z rozhodcovského konania v tomto prípade bola vylúčená zásada ústnosti, keďže rozsudok bol vydaný bez vyjadrenia žalobkyne. Jednoznačne preto možno dospieť k záveru o poškodení procesných práv spotrebiteľa, teda žalobcu, pretože rokovací poriadok jednoznačne znevýhodňuje spotrebiteľa oproti súdnemu konaniu. Z uvedených dôvodov vyhodnotil rozhodcovskú zmluvu ako neplatnú. Navyše žalovaný ani nepreukázal doručenie rozhodcovského rozsudku.

5. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výrokom II. až VII., formálne citujúc odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že v danom prípade nedošlo k naplneniu dôvodov v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., na ktoré žalobkyňa priamo nepoukázala, a preto nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Výška, počet a termíny splátok istiny a iných poplatkov je jasne priamo uvedená na prednej strane Zmluvy a Dohody, a preto nemožno hovoriť o ich absencii. Žalobkyňa bola pri podpise zmluvy upovedomená o rozdielnej, nie však nesprávne uvedenej RPMN. Nakoľko nebol naplnený ani jeden z prvkov, nemožno považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Rovnako nemožno hovoriť ani o uvádzaní do omylu, pretože dlžníkovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade, ak si požiada o uplatnenie splátkového kalendára a nedodrží splátku tak, ako sa uvádza na prednej strane zmluvy. V zmluve bola taktiež jasne dojednaná RPMN vo výške 96,80% a bola vypočítaná v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru.

Ďalej uviedol, že zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Ak teda žalobkyňa namieta výšku odplaty za poskytnutie a vrátenie peňažných prostriedkov, znášajú v tomto smere dôkazné bremeno a musia preukázať, že v čase a mieste uzavretia zmluvy išlo o odplatu, ktorá výrazne vybočovala z trhového priemeru odplát poskytovaných inými subjektmi poskytujúcich financovanie z vlastných zdrojov. Uviedol, že rozhodcovská zmluva je uzatvorená platne, žalobkyňa sa s rozhodcovskou zmluvou riadne oboznámila, jej ustanoveniam porozumela a túto skutočnosť na znak súhlasu potvrdil vlastnoručným podpisom. Je zrejmé, že žalobkyňa so žalovaným uzatvorili nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu. K Dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že tá predstavuje samostatný dokument a z rozsudku nie je zrejmé, že by žalobkyňa preukázala, že nebola o následkoch uzatvorenia dohody osobitne poučená a dohoda spĺňala základné náležitosti, a preto ju nie je možné vyhlásiť za neplatnú. Navrhol, aby súd rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 04.12.2018 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je nedôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietanými nesprávnymi skutkovými zisteniami, s nesprávnym právnym posúdením veci, s porušením práva na spravodlivý proces a inou vadou, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

10. Ak žalovaný tvrdí, že na základe vykonaných dôkazov súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tu odvolací súd uvádza, že vykonané dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov súdom, prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po „individuálnej selekcii“ následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

11. Ak žalovaný ďalej tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Tu odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

12. Ak žalovaný ďalej namietal i porušenie práva na spravodlivý proces. Tu odvolací súd uvádza, že porušenie práva na spravodlivý proces je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov strán. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, no medzi jeho

zložky možno zaradiť najmä právo na prístup k zákonom zriadenému, nezávislému a nestrannému súdu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa ku nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, právo na riadne a preskúmateľné odôvodnenie rozhodnutia a podobne...Naplnenie tohto odvolacieho dôvodu však odvolací súd v súdenom spore v kontexte celého konania nevzhladol.

13. Ak žalovaný ešte namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tu odvolací súd uvádza, že tento odvolací dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takáto iná vada však v posudzovanom spore odvolacím súdom zistená nebola.

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania žalovaný nepredstrel relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

15. Možno teda naproti námietkam odvolateľa uzavrieť, že aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, pričom tak učinil v snahe garantovať stranám sporu ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalovaného, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúc na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite.

16. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného dopĺňa nižšie uvedené.

17. V prejednávanej veci súd prvej inštancie posudzoval opodstatnenosť a dôvodnosť žalobkyňou uplatnenej pohľadávky voči žalovanému, ktorá vznikla v súvislosti so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX.

18. Súd prvej inštancie správne posúdil predmetný vzťah ako vzťah uzavretý medzi dodávateľom (žalovaný) a spotrebiteľom (žalobkyňa) ako vzťah spotrebiteľský. Na uvedený vzťah správne aplikoval ustanovenia príslušných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, ktoré majú aplikačnú prednosť pred inými ustanoveniami vzťahujúcimi sa na predmetné vzťahy medzi veriteľom (dodávateľom) a dlžníkom (spotrebiteľom).

19. Odvolací súd zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 29.10.2013 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Žalovaná má v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo žalovaným preukázané, aby úver poskytol žalobkyňi za účelom výkonu obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti žalovaného. Je teda nepochybné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou.

20. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 odsek 2 (ďalej len „ZoSÚ“) presne definuje, aké náležitosti, okrem všeobecných (§ 43 Občianskeho zákonníka), musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Okrem iného v § 9 odsek 2 písm. k) uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami

spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z uvedeného je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy medzi stranami sporu bolo aj suma, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová: suma, počet a termíny splátok sa viažu ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom.

21. Účelom právnej úpravy (§ 9 odsek 2 ZoSÚ) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške (sume) úrokov z úveru a poplatkoch. Žalovaný ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov, a to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené (§ 11 odsek 1 ZoSÚ). Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Žalobkyňa ako spotrebiteľ však túto možnosť nemala, keďže výška úroku a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere. (Porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010)

22. Náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 ZoSÚ nemôžu byť súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ale musia byť uvedené priamo v spotrebiteľskej úverovej zmluve, tzn. na listine, na ktorej spotrebiteľ pripojuje svoj podpis. Obchodné podmienky, resp. Všeobecné obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť hlavne na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť na to, aby do nich v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malými písmenami písanej forme dodávateľ ukryl dojednania, ktoré môžu byť pre spotrebiteľa také, že sa predpokladá, že jeho pozornosti uniknú. Pokiaľ teda i napriek tomu sa dodávateľ nespráva v právnom vzťahu poctivo, potom takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Treba v tejto súvislosti zdôrazniť, že fakticky je pritom zmluvná sloboda spotrebiteľa pri určovaní, ktoré dojednanie bude uvedené v zmluve, a ktoré vo všeobecných podmienkach len zdanlivá, lebo obe listiny vo formulárovej podobe pripravuje dodávateľ a vzhľadom na nepomer vo vyjednávacej sile dodávateľa a spotrebiteľa je na prvý pohľad zrejmé, že sa spotrebiteľ len ťažko môže domôcť zmeny vopred pripravených zmluvných dojednaní. Súd prvej inštancie tu zohľadnil ústavný aspekt materiálnej rovnosti medzi spotrebiteľom a dodávateľom prejavujúci sa v rovine podústavného práva ako ochrana spotrebiteľa, s poukazom na princípy dôvery a poctivosti v zmluvných vzťahoch

23. Neobstojí ani odvolacia námietka žalovaného, že výška, počet a termíny splátok istiny a úrokov sú uvedené v samotnom texte zmluvy a dohody. Podľa názoru odvolacieho súdu popis splácania uvedený v predmetnom prípade nezodpovedá zákonnej požiadavke špecifikácie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

24. Klausula objasňujúca špecifikáciu splátok úveru nielen podľa istiny ale aj úrokov a poplatkov má význam, aby bol jasný údaj: (i) z čoho splátka pozostáva, (ii) či splátka obsahuje aj poplatky, (iii) či neobsahuje poplatky, ktoré nemajú byť zaradené do RPMN, (iiii) či ide o amortizované splácanie alebo bez amortizácie alebo (iiiiii) údaj o tom, v ktorých splátkach je výlučne istina a v ktorých len poplatky (pri niektorých typoch úverov sú zmluvy formulované tak, že najprv sa splácajú výlučne úroky a v poslednej splátke istina) a pod..

25. Podľa názoru odvolacieho súdu špecifikácia splátok úveru má svoj význam aj v tom, že spotrebiteľ má možnosť v prípade sankcie bezpoplatkovosti priamo zistiť, ktorej časti splátky sa táto sankcia týka. Spotrebiteľ má tiež možnosť kontroly, či v splátke použitej na účely výpočtu RPMN nie je uvedený poplatok, ktorý sa do RPMN nesmie započítať. RPMN pritom predstavuje dôležitý údaj o celkových nákladoch na úver. Špecifikácia splátok úveru môže odhaliť aj nekalé obchodné praktiky, ak by nedošlo k naplneniu predzmluvných informácií o splátkach úveru (cieľ podľa II. bod 2 smernice 2008/48/ES).

26. Odvolací rovnako odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7Sžo/61/2015: „Zmluva o pôžičke neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, t.j. konkrétne termíny jednotlivých splátok, výšku istiny, úrokov a iných poplatkov a obsahuje len výšku jednotlivých splátok, počet splátok a termín konečnej splatnosti s tým, že ďalšie údaje sú obsiahnuté v splátkovom kalendári, ktorý bol spotrebiteľovi preukázateľne doručený až po podpise zmluvy o úvere, je takáto obchodná praktika neprípustná a odporujúca čestnej obchodnej praxi. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že uvedené informácie boli obsahom samotnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako aj splátkového kalendára, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť

zmluvy. Považoval za neprípustné, aby podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, ktoré zmluva pod sankciou neplatnosti, resp. pod sankciou straty práv veriteľa na úroky a poplatky musí obsahovať, boli spotrebiteľovi len dodatočne po podpise zmluvy doručované poštou a zároveň vyhlasované za neoddeliteľnú súčasť zmluvy bez toho, aby bol k tomu potrebný písomný súhlas druhej zmluvnej strany. Mal za to, že takýto postup je v rozpore aj s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Krajský súd považoval tiež za neprípustné, aby spotrebiteľ vzal výšku úveru len na vedomie a aby jeho podpis na zmluve nahrádzal jeho výslovný a jednoznačný súhlas s výškou úveru. Odvolací súd v súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnú úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.“

27. Odvolací súd odkazuje aj na väčšinové stanovisko Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove: „1. Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. l) zákona č.129/2010 Z. z. o (ďalej aj „sporné pravidlo“) obsahuje právo spotrebiteľa na uvedenie splátok istiny spotrebiteľského úveru ako aj splátok úrokov a poplatkov. Primárnemu účelu právnej úpravy normami spotrebiteľského práva zodpovedá taký výklad sporného pravidla, ktorý každý z atribútov vyjadrených v zákone slovami „výška“, „počet“ a „termíny splátok“ viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru majúceho sa v konečnom dôsledku zaplatiť, teda ako k istine, tak i k úrokom, a tiež k poplatkom (porov. rozsudok NS SR z 28.06.2016 sp. zn. 7Sžo61/2015, porov. tiež pri použití historického výkladu k totožnej dikcii podľa zákona č.258/2001 Z. z. rozsudok NS SR vo veci 7Cdo/128/2016). Uvedené zákonné pravidlo sa deroguje s účinnosťou od 01.05.2018 novelou zákona č. 129/2010 Z. z. vykonanou zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Do nadobudnutia účinnosti uvedenej zmeny zákona (uvedenej v bode 2). nie je v súlade s princípmi súkromného práva docieľiť ten istý derogačný efekt súdmi tzv. eurokonformným výkladom, pretože ten by: odporoval zákazu eurokonformného výkladu contra legem, odporoval by princípu právnej istoty, nebol by súladný ani s výkladom rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15, keďže Súdny dvor EÚ za euronekonformnú považoval a) len amortizačnú tabuľku a b) len vo vzťahu k istine. Sporné zákonné pravidlo pritom predpokladá oveľa širší diapazón možnosti špecifikácie splátok spotrebiteľského úveru než je amortizačná tabuľka a než je len špecifikácia istiny. Navyše, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS predpokladá na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) údaje o splátkach, a to tak, aby transparentne bolo zrejmé, že tam nie sú uvedené tie poplatky, ktoré môžu byť v splátkach zahrnuté, ale do RPMN sa nezapočítavajú (čl. 19 ods. 2 smernice 2008/48/ES). Smernica taktiež výslovne predpokladá informovanie spotrebiteľov o špecifikácii splátok úrokov a poplatkov (čl.10 ods.1 písm.j/, príloha II., 2.).

28. Odvolací súd sa tak stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zmluva neobsahuje údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, t.j. výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, čo postačuje na to, aby sa úver podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ považoval za bezúročný a bez poplatkov.

29. K údaju o RPMN odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údaji o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Odvolací súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké

predpoklady boli použité pre výpočet RPMN. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008, a to v článku 10 odsek 2 písm. g) cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery“.

30. K námietke žalovaného, týkajúcej sa výšky poplatku, odvolací súd uvádza, že zo zmluvy nevyplýva, za čo žalobkyňa ako spotrebiteľ poplatok platí, pričom za dojednaný úver vo výške 250,- Eur mala žalobkyňa zaplatiť celkovo 492,- Eur, kde náklady predstavovali sumu vo výške 242,- Eur. V predmetnom prípade, tak suma nákladov predstavuje zo sumy poskytnutého úveru 96,8%, teda ide o neúmerne vysoký poplatok bez bližšej špecifikácie jeho výšky a účelnosti je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 Občianskeho zákonníka).

31. K námietke žalovaného týkajúcej sa neplatnosti Rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd uvádza, že predmetná rozhodcovská zmluva je formulárová, nebola individuálne dojednaná, žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej obsah a splynula s ostatnými štandardnými podmienkami. Súd prvej inštancie teda správne právne posúdil predmetnú Rozhodcovskú zmluvu a správne rozhodol o jej neplatnosti.

32. K námietke žalovaného, že Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je možné vyhlásiť za neplatnú, odvolací súd uvádza, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov upravená v ust. § 551 Občianskeho zákonníka slúži ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa. Závazok z takejto dohody je akcesorickým záväzkom, a preto jeho existencia a dôsledky sa viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku ako v tomto prípade nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať uspokojenie pohľadávky.

33. Odvolací súd poukazuje na to, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potencionálne riziko vymoženia nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

34. Žalobkyňa sa tak pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

35. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ veriteľ je povinný preukázať splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácie a overenia úverovej bonity dlžníka. Zásada efektivity je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažuje spotrebiteľa. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie rozhodol správne, keď určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná.

36. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

37. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

38. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešnou bola žalobkyňa, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadrila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).